

HUSK – KUNST SKAL SES I VIRKELIGHEDEN

Nivaagaards Malerisamling
Gammel Strandvej 2, 2990 Nivå
Tirsdag til fredag kl. 12-16
Weekender og helligdage kl. 11-17
Aftenåbent hver onsdag til kl. 20
Mandag lukket

NIVAAGAARDS
MALERISAMLING

DEN LILLE KUNSTAVIS NR. 3

Mindst ét minut!

6. februar – 14. april 2013.

Mindst ét minut!

Verdenskunsten på Nivaagaards Malerisamling skal leve og bruges af publikum. På museet arbejder vi for selv at blive klogere på de enkelte værker i malerisamlingen. Samtidig forsøger vi at gøre samlingen tilgængelig for publikum – både for vores trofaste gæster og for nye publikumsgrupper.

I foråret 2013 har vi inviteret otte designere til at iscenesætte verdenskunsten, så publikum anspores til at bruge mere tid foran værkerne. Mindst et minut men naturligvis gerne længere. Hver af de otte designere har skabt deres eget originale siddemøbel til en række malerier i samlingen. ”Kom og sid ned!” siger de.

De otte medvirkende er alle udøvende designere og kunstnere. De er produktive og indgår i forskellige kunstneriske og kommercielle konstellationer, men her har de fået lov at lege frit. Fra papirkunst og møbelkunst over design og tekstil – virkemidlerne er forskellige men alle søger de at engagere publikum, så kunsten opleves på en ny og under alle omstændigheder magelig måde.

Arkitekt og kurator Tina Midtgaard har fået ideen og kurateret udstillingen. Til at deltage har hun inviteret Christina Liljenberg Halstrøm, Jonas Trampedach, Karen Kjærgaard, Malene Bach, Maria Lyhne Grønaa, Sofie Brünner, Vibeke Fønnesberg Schmidt og Violise Lunn.

Allerede Søren Kierkegaard sagde det, og på Nivaagaards Malerisamling er vi enige: ”Af alle latterlige Ting forekommer det mig at være det allerlatterligste at have travlt”.

Hvor ofte tilbringer museumsgæsten mere end ganske få sekunder foran det enkelte maleri? Er det manglende tid, utålmodighed eller blot den utrænede gæst, der ikke formår at fordybe sig? Kunsten kræver tid, koncentration og fordybelse, dyder, der ikke nødvendigvis er i højsædet for tiden. Mange af værkerne på Nivaagaards Malerisamling er både tre- og fire hundrede år gamle, derfor mener vi godt, at publikum kan bruge et minut foran de enkelte malerier. Mindst et minut!

Velkommen på museet og husk – Kunst skal se i virkeligheden!

Nivaagaards Malerisamling
Michael Bjørn Nellemann

SAMTALE MED BELLINI MALENE BACH OG ELSE-RIKKE BRUUN

Stool for Bellini er et funktionelt objekt, der er inspireret af og forholder sig til museets berømte renaissanceportræt af Bellini.

Udformningen af objektet forholder sig til karakteristiske og formentlig ganske ubekvemme stoleudformninger i den italienske renaissance fra samme periode og område som værket. Den trebenede, stive konstruktion er udgangspunkt for en gennemført geometrisk opbygning, som varierer, forskyder og genspejler sit aritmetiske formtema. Geometrien har i mange kulturer, bl.a. i renaissance, været brugt til at undersøge og beskrive universet og naturen. Den særlige skønhed som kan opstå, når udformningen affødes af geometriske principper, synes at have en kvalitet på tværs af tid, kultur og kontekst.

Foto Jens Lindhe

Giovanni Bellini
(Venedig ca. 1438 – 1516)
Portræt af en ung mand, ca. 1490
Olie på træ. Erhvervet 1900

VINTER/FORÅR 2013
20 KR

Jacob van Doordt, tilskrevet
(Før 1598 – Stockholm 1629)
Barneportræt af en prins, ca. 1614
Olie på lærred. Erhvervsårs
ukendt

TRONSTOL TIL DEN UKENDTE PRINS VIOLISE LUNN

Da jeg så maleriet af den lille ukendte prins med den plisserede hvide krave blev jeg inspireret til denne barnestol. I mit daglige arbejde beskæftiger jeg mig med beklædning og papirobjekter og det var derfor naturligt for mig at udføre stolen i papir. Den betuttede prins, skrøbelig, fin og pyntelig i tøjet, måske urolig over hvad fremtiden vil bringe, kalder for mig på en fortolkning i det lette materiale papir. Med papir kan man alt, men det forbliver uendelig skrøbeligt – som livet er det, også et prinseliv i 1600-tallet.

”Hvad er det at se? At se sker ikke kun med øjnene og hjernen. Det sker med hele kroppen; der hvor vi går, står og er. At se involverer alt omkring os. Sætter det hele i spil; fra stolen vi sidder i, til værket vi betragter. At se er at sanse, og at sanse er at opleve og blive mere bevidste; om værket, os selv og hinanden.”

Laura Liv Weikop, ph.d.-stipendiat, Designmuseum Danmark

ISBN 978-87-90054-22-9

Tekster: Tina Midtgaard,
designerne, Laura Liv Weikop
Redaktion: Tina Midtgaard
Grafisk design: Trefold

Tak til
Danish Crafts
HAY
Statens værksteder for Kunst
egecarpets.com
Snedker Per Sjöström, Sverige
JM Rør
Tünke
H. Holmer

Jan Steen (Leiden 1626 – 1679)
Børnenes måltid, ca. 1665
Olie på træ. Erhvervet 1904

TILBAGELÆNET RENÆSSANCE

Det centrale omdrejningspunkt i udstillingen Mindst et minut! er at skabe en situation, hvor samspelet mellem et kunstværk og relaterede kunstarter danner et frirum, hvor de medvirkende designere og kunstnere kan udfolde sig. Hensigten er at afprøve, om denne præmis skaber nye perspektiver i forhold til forståelsen og oplevelsen af et værk, og om den inspirerer den kunstintresserede til at forholde sig til kunsten på andre måder end sædvanligt.

Denne tankegang er udtryk for en klassisk, romantisk opfattelse, hvor designeren – ligesom kunstneren historisk – har stået for skabelsen af noget enestående. I denne udstilling i dialog med værker fra renæssancen og barokken.

Tidsforskellen mellem kunsten på Nivaagaards Malerisamling og de nulevende designere spænder over en periode på flere hundrede år, hvor æstetikbegreber og samfundspolitiske normer har været i konstant forandring. I datiden var værkerne skabt som bestillingsopgaver med et helt bestemt formål, nemlig som et produkt til brug for at manifestere en institutions eller en persons særlige status. De nulevende designeres udgangspunkt afspejler et helt andet moderne normsæt, der er forankret i en tid, hvor fagbegreber smelter sammen og der hersker forvirring omkring relationen mellem design og kunst. Denne forvirring er tegn på forandring i faget og er ikke ny. Således var den også i høj grad til stede i starten af det 20. århundrede i for eksempel art nouveau-, jugend-, arts and crafts- og ikke mindst bauhausbevægelsen.

At grænsen mellem fagområderne opløser sig, er en del af den nutid som de medvirkende designere lever i, og de er alle skolet med det faktum, at godt design, hvad enten det er en bygning, en stol eller en tepotte, opfattes som kunst, der har fået en praktisk funktion. Form og æstetik er en primær kvalitet i frembringelserne og er med til yderligere at udforske relationen mellem design og kunst.

Designernes siddemøbler viser, hvordan det immaterielle og det sanselige påvirker os og har stor betydning for vores perception, adfærd og velbefindende. Ligesom god kunst kan godt design overraske, chokere eller få beskueren til at grine eller føle sig dårlig, men hverken god kunst eller godt design vil nogensinde efterlade dig med følelsen af ligegyldighed.

Tina Midtgaard, kurator

OM BORDET CHRISTINA LILJENBERG HALSTRØM

På maleriet ”Børnenes Måltid” fra 1665 viser Jan Steen nogle børn i færd med typiske voksenpligter såsom at lave mad og passe og opdrage de små. De har på ingen måde situationen under kontrol. Det er angiveligt Jan Steens egne børn, han bruger som forlæg i et værk, der skal advare mod sløseri og dårlig opdragelse i familielivet. Det hele er dog gengivet med et strejf af humor.

I mit møblement ”Om Bordet” viser jeg et udsnit af de ordnede forhold, som vi forventer at børn skal indfinde sig i og vide hvordan man forholder sig til. Jeg kan høre mig selv sige til mine børn ”sådan sidder man ikke ved bordet” eller ”lad nu være med at tørre hænderne af i bukserne”. De spilleregler som vi voksne sætter op kan måske også nogle gange være for urealistiske. Er det så smart med hvid dug på bordet eller omtålelige gulvtæpper, der hvor børn sidder og spiser? Eller kan man tænke sig, at der er en periode, hvor det ikke gør så meget, om alt er fint og rent? Jeg kan selv huske, at jeg som barn var bange for at tørre munden i en stofserviet, hvis vi var på restaurant, fordi den var så fint foldet, at det føltes helt forkert at svine den til.

Ligesom Jan Steen brugte sine egne børn til at advare mod sløseri og dårlig opdragelse, bruger jeg mit møblement til at advare om det modsatte: Det overdrevent ordentlige. Og jeg gør det netop ved at gøre det meget ordentligt. Det simple bord med den hvide stofserviet. Men jeg hjælper det hele lidt på vej og skaber en situation midt i mellem Jan Steens kaos og min egen orden. I stedet for at lade den hvide serviet ligge traditionelt foldet på en tallerken, hænger den draperet fra siden af bordet og lige til at tørre hænderne i.

LYS OG MØRKE VIBEKE FONNESBERG SCHMIDT

Aert van der Neers Måneskin ved hollandsk flod og Rembrandts Portræt af en 39-årig kvinde udgør forlægget for mine skamler. De to malerier er næsten samtidige, og begge malere levede og virkede i 1600-tallets Amsterdam. Teknisk har værkerne flere fællestræk. Begge er malet på en gulbrun grundering og begge kunstnere anvender lyset med stor virkning. Fælles for de to billeder er også en meget begrænset farveskala – næsten en gråtone skala fra hvid til sort. Der er variationer mod brun, grøn og rosa, som giver utrolig smukke nuancer på de to lærreder. Farveholdningen er med til at skabe en stemning af ro i billederne.

Motiverne er meget forskellige. Rembrandts værk er asketisk, ærligt og usentimentalt. Her er intet forsøg på forskønnelse - selv kvindens vorte på hagen er malet med. Overfor står Aert van der Neers drømmeagtige, romantiske nattemotiv med månen, som skaber en nærmest overjordisk stemning. I Rembrandts billede er der flere cirkler og ovaler i kvindens ansigt, hendes krave, hendes hovedtøj, ærmet og selve den ovale ramme.

Jeg har derfor valgt at fremhæve cirkelmotivet og lave en serie skamler, der i konstruktionen handler om cirkler og cylindere. De er konstrueret af ringe, det vil sige cirkulære plader og rundstokke. Det enkle udtryk spejler også det nærmest minimale udtryk i billedet.

Til skamlernes dekoration har jeg brugt griddet, som grundlag for at arbejde med lys og mørke og de fine farver fra billederne. Griddet refererer også til de ternede gulve, vi kender så godt fra interiørerne i den samtidige Vermeers billeder.

Procesfoto: Sanne Hedeskov

Aert van der Neer (Amsterdam 1603/4 – 1677). *Måneskin ved en hollandsk flod*, efter 1641
Olie på lærred. Erhvervet 1903

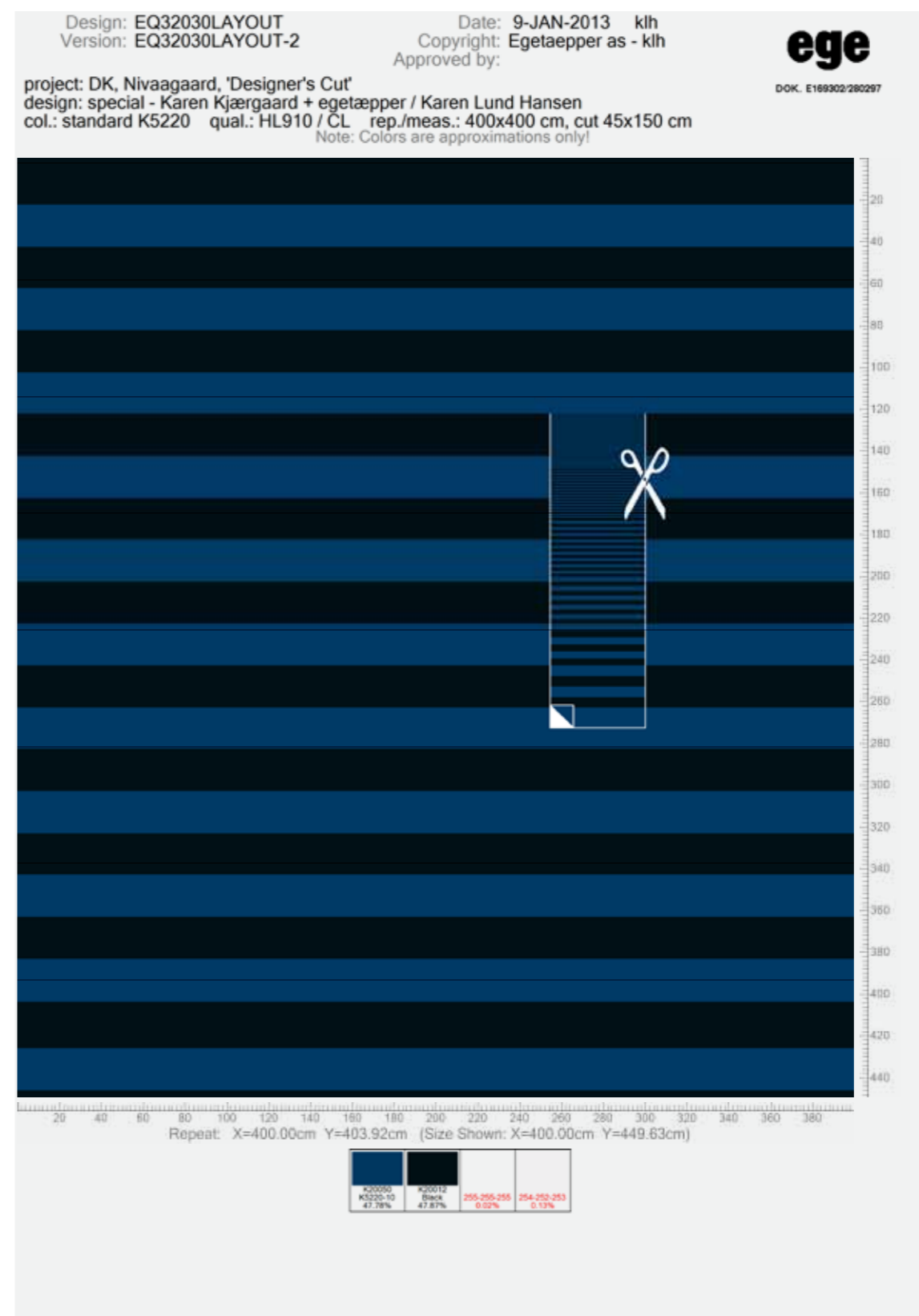

Illustration Karen Lund Hansen

Sofonisba Anguissola (Cremona ca. 1535 – Palermo 1625)
Portrætgruppe med kunstnerens fader Amilcare Anguissola og hendes søskende Minerva og Astrubale, ca. 1559
Olie på lærred. Erhvervet 1873

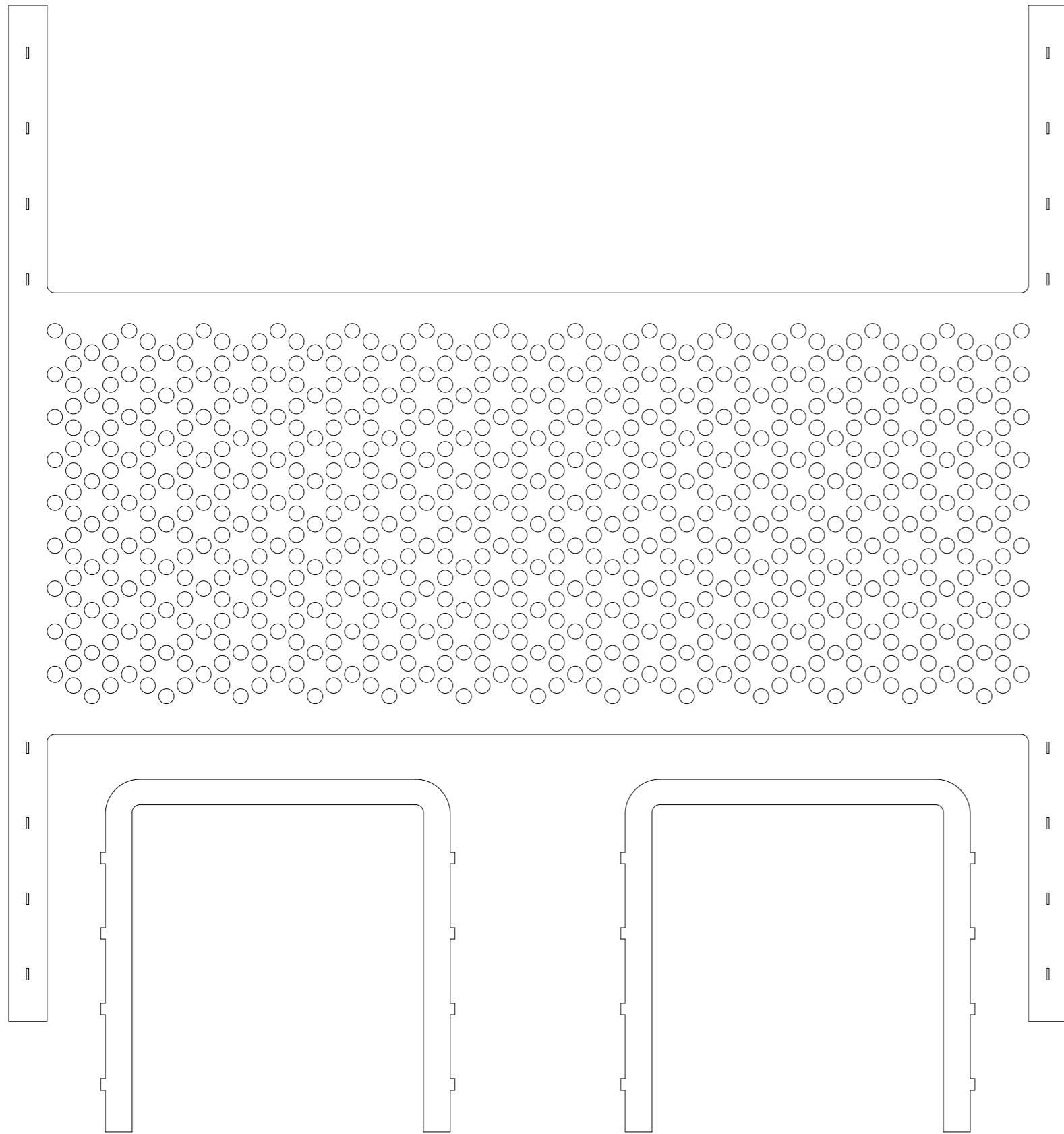
DESIGNER'S CUT KAREN KJAERGAARD

Designer's Cut refererer specifikt til filminstruktørens arbejde med at klippe en film. Normalt efterfølges Director's Cut af Manufacturer's Cut og siden af Final Cut, som er versionen beregnet for offentligheden. Undervejs i processen gives der køb på ideer og visioner for at nå så bredt et publikum som muligt inden for de afstakne økonomiske rammer.

Designer's Cut er resultatet af designerens beskæring, som giver tæppet et mere radikalt potentiale, hvor det udover funktionen som tæppe, også bliver til et møbel, hvorfra værkerne kan bese.

”De gamle kunstværker i samlingen minder os om noget de fleste af os har glemt: Temaer, motiver, stil, historik og traditioner. Værkerne fortæller os historier, vi burde kende, men efter flere århundreder er stemmerne ofte blevet så tyste, at vi ikke hører dem. At indsætte dem i en ny kontekst får os til at se og forstå historierne igen. Det forstærker deres stemmer, giver fortællingerne en ny lyd. Det får os til at lytte efter – og der er så meget at fortælle, så meget at høre.”

Laura Liv Weikop, ph.d.-stipendiat, Designmuseum Danmark

CRANACH BÆNK JONAS TRAMPEDACH

I Cranachs maleri *Madonna og Barnet med den lille Johannes Døberen* findes en stor detaljerigdom. Særligt kantebåndene er meget udsmykkede.

Jeg har til denne udstilling valgt at skabe en bæk uden ryg, da det for mig er ikonet på et museumsmøbel.

Bænken er skabt af pladematerialer der vinkelret på hinanden bliver nittet sammen. Nitterne er altså en del af konstruktionen og ikke udsmykning, men som de løber langs bænkens ben, kommer de ligesom et systing til at fremstå som en diskret detaljering.

Lucas Cranach den ældre
(Kronach 1472 – Wittenberg 1553)
Madonna og Barnet med den lille Johannes Døberen, efter 1537
Olie på træ. Erhvervet 1906

Ortensio Crespi
(Cerano 1577 – 1620)
Selvportræt, u.å.
Olie på lærred. Erhvervet 1913

Procesfoto Sanne Hedeskov

JEG VAR HER (SELVPORTRÆT, 2013) MARIA LYHNE GRØNAA

Et selvportræt er netop dette: Et portræt af kunstnerens eget selvbillede - eller rettere, dét selvbillede, kunstneren ønsker at dele med andre. Det er derfor på sin plads, at betvivle om et selvportræt egentlig nogensinde bliver helt sandt? Selve grundideen i et selvportræt er subjektiv. Jeg blev straks draget af tanken om at skabe et selvportræt i form af et siddemøbel: Et øjensynligt feminint modstykke til Ortensio Crespi's nærmest dystre, potente og selvhøjtidelige værk fra den italienske renaissance.

Jeg ønsker at markere mit territorium på en enkel, feminin og ærlig måde, og hvad er mere ærligt end de ar, vi hver især bærer på kroppen? Jeg har taget billeder af alle mine ar – omdannet dem til et mønster og hejst dem op som et personligt flag, der blandt andet fortæller historier om en piercing, jeg engang fik revet ud, en skræmt jeg faldt ned ad til min kusines konfirmation, en popcornmaskine jeg brændte mig på, en Global kniv, jeg fik til jul, og mange flere mere eller mindre dramatiske minder. Men kan det være rigtigt - er det nu også helt sandt?

Designerne

CHRISTINA LILJENBERG HALSTRØM, 1977 Uddannet møbeldesigner fra Kunstakademiets Designskole 2007. Arbejder med møbler og tekstiler fra egen tegnestue i København. www.christinaliljenberg-halstrom.com

JONAS TRAMPEDACH, 1974 Uddannet fra Royal College of Art i London. Arbejder primært med møbel- og produktdesign. www.jonastrampedach.com

KAREN KJAERGAARD, 1960 Uddannet arkitekt og arbejder som curator, designer og udstillingsarkitekt i et konceptuelt felt mellem kunst, design og arkitektur. Karen Kjaergaard har gennem udstillinger i Danmark og udlandet kommenteret vores liv og har gennem samarbejder med virksomheder udfordret den standardiserede praksis. www.karenkjaergaard.com

MALENE BACH, 1967 Uddannet fra Det Kgl. Danske Kunstakademi, Billedskolerne. Arbejder i et bredt spektrum indenfor billedkunsten. Er ofte i dialog med arkitekturen og indarbejder billedkunsten i en rumlig kontekst. Har deltaget i adskillige udstillinger i Danmark og udlandet. www.malenebach.dk

ELSE-RIKKE BRUUN, 1975 Uddannet arkitekt fra Kunstakademiets Arkitektskole og designer fra Danmarks Designskole. Arbejder med projekter indenfor arkitektur, møbel, keramik, udnytter den dynamik og inspiration, der opstår i arbejdet med forskellige skalaniveauer og materialer.

MARIA LYHNE GRØNAA, 1986 Industriel designer, master studerende ved Designskolen Kolding. Beskæftiger sig hovedsageligt med møbeldesign og har en særlig interesse for eksperimenterende design. Medstiftede i efteråret 2011 den kvindelige designgruppe, Rundkant. www.cargocollective.com/rundkant

SOFIE BRÜNNER, 1983 Uddannet fra Det Kongelige Danske Kunstakademi, Skolen for Design. BA (hons) Textile Design, Central Saint Martins College of Art & Design. Hendes projekter kredser om sansbetonet design også kaldet haptisk design, det vil sige vores opfattelser af objekter byggede på beskuerens sansindtryk. www.sofiebrunner.com

VIBEKE FONNESBERG SCHMIDT, 1967 Uddannet fra Danmarks Designskole, Linien for Unika. Har endvidere studeret ved Glasgow School of Art. Arbejder med møbler, lamper og unika i geometriske konstruktioner med fokus på komposition af farver og form. www.vibekefonnesberg-schmidt.dk

VIOLISE LUNN, 1969 Uddannet fra Danmarks designskole 1995, Beklædning. Eget studie i København, siden 1997. Violise Lunn har en stor passion for papir og deltager i mange udstillinger i Danmark og udlandet, oftest med fabulerende objekter i papir. www.violise.dk

Rembrandt Harmenz Van Rijn
(Leiden 1606 – Amsterdam 1669)
Portræt af en 39-årig kvinde, 1632
Olie på træ. Erhvervet 1903.
Røvet og genfundet i 1999

SHADOW STOOL SOFIE BRÜNNER

Med udgangspunkt i Rembrandt Van Rijns værk *Portræt af en 39-årig frue* er Shadow Stool blevet skabt ved dels at udforske det indtryk, man får af værket ved første øjekast, dels ved at gå et lag dybere ned i portrættets baggrund.

Værket består både i selve motivet og i rammen af en række geometriske flader. De fleste er i dunkle og mørke nuancer og kun oplyst af kvindens lyse ansigt, krave og hovedbeklædning. Spillet mellem mørke og lys gør portrættet dragende og opfordrer til nærmere undersøgelse.

Portrættet er af en 39-årig frue som tilhører 1600-tallets menonitsamfund i Holland. Menonitterne levede efter en asketisk kristen tankegang og fik kun lov til at dyrke deres tro, hvis de praktiserede i det skjulte og gemt bag lukkede døre. Shadow Stool udforsker balancen mellem lys og mørke og er et asketisk og enkelt siddemøbel. Det er udført i naturlige materialer og vækker ikke umiddelbart opsigt, men ved nærmere eftersyn vil man opdage nuancer og en lille strop som fører beskueren ind i det skjulte.

Foto Enok Holsegaard

RUNDT OM UDS STILLINGEN

Dialogmøder.
I clinch med verdenskunsten

ONSDAG DEN 27. FEBRUAR. KL. 14.00

Kan vi løfte arven? Nicolai de Gier (lektor ved Institut for Design og Kommunikation, Kunstakademiets Arkitektskole) i samtale med Tina Midtgaard

ONSDAG DEN 6. MARTS KL. 14.00

Forholdet mellem design og kunst. Laura Liv Weikop (Ph.d.-stipendiat ved Design- museum Danmark) i samtale med Tina Midtgaard

ONSDAG DEN 20. MARTS KL. 14.00

Malene Bach fortæller om sit værk og ikke mindst om dialogen med Bellinis Mandsportræt. I samtale med Tina Midtgaard

ONSDAG DEN 3. APRIL KL. 14.00

Tina Midtgaard viser rundt i udstillingen Mindst ét minut!

ONSDAG DEN 10. APRIL KL. 14.00

Tina Midtgaard viser rundt i udstillingen Mindst ét minut!

SØNDAG DEN 17. FEBRUAR KL 14,

Omvisning . Sven Havsteen-Mikkelsen. Religiøse motiver fra bogillustrationer til altertavler.

LØRDAG DEN 23. FEBRUAR KL 14,

Nye øjne på den gamle samling. Omvisning ved Nils Erik Gjerdevik

ONSDAG DEN 6. MARTS KL 19.30, FOREDRAG

De ryggsløse kunstagerer. Foredrag ved Charlotte Christensen. Omkring år 1900, da Nivaagaards Malerisamling blev grundlagt, var den internationale kunsthandel endnu i sin lømmelalder. Dristige og skrupelløse kunsthandlere opererede i et hajfyldt farvand. Pris kr. 100

LØRDAG DEN 9. MARTS KL 16-18

Ib Andersen. Indvielse af udsmykningen i caféen

ONSDAG DEN 13. MARTS KL 19.30, FOREDRAG

Med udgangspunkt i tegneren Ib Andersens udsmykning i caféen fortæller arkitekt og fotograf Jens Frederiksen om kunstnerens liv og virke. Pris 100 kr.

ONSDAG DEN 10. APRIL KL 19.30, FOREDRAG

Det pittoreske øje ved Klaus P. Mortensen. I midten af 1700-tallet formedes begrebet det pittoreske: "den slags skønhed, der vil tage sig godt ud på et maleri". Pris 100 kr.

ONSDAG DEN 17. APRIL KL 19.30, KONCERT

Da Capo. Fredensborg Musikskoles hyldest til Mozart. Pris 50 kr.

SKRÆDDERSYEDE OMVISNINGER

Større grupper kan bestille private omvisninger ved henvendelse til museet. En privat omvisning koster 800 kr. Ring på 49 14 10 17 eller mail info@nivaagaard.dk

FIND VEJ TIL NIVAAGAARDS MALERISAMLING

Nivaagaards Malerisamling
Gammel Strandvej 2, 2990 Nivå
Tlf. 49 14 10 17
www.nivaagaard.dk

Seks tog i timen fra Hovedbanegården, Nørreport, Østerport og Hellerup. 800 meters gang fra Nivå Station
Buslinje 388 direkte til døren
Stor parkeringsplads foran museet og handicapparkering

Entré: 70 kr.

Seniorer: 60 kr

Studerende, grupper og gæst til årskortholdere: 50 kr.

Årskort: 200 kr.

Årskortholdere: Gratis adgang

Børn og unge under 18: Gratis adgang

HUSK – KUNST SKAL SES I VIRKELIGHEDEN